

SXEDIO.FY1

25.4.1952: Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΣΠΥΡΙΔΑΚΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟ ΝΑΟ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Μετά την ομιλία του Μητροπολίτη Κερύνειας Κυπριανού στην πρώτη Εθνοσυνέλευση που συγκάλεσε ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος στον Καθεδρικό Ναό Αγίου Ιωάννου στη Λευκωσία, μίλησε ο Γυμνασιάρχης του Παγκυπρίου Γυμνασίου Κωνσταντίνος Σπυριδάκης με θέμα "Η εκπαιδευτική πολιτική της Κυβερνήσεως εν Κύπρω".

Είπε στην ομιλία του ο Κωνσταντίνος Σπυριδάκης:

"Το Εκπαιδευτικόν πρόβλημα της Κύπρου είναι το σημαντικώτερον εξ όσων η νήσος μας αντιμετωπίζει, διότι εξ αυτού εξαρτάται το μέλλον αυτής. Η εκπαιδευτική πολιτική της Κυβερνήσεως εις το ζήτημα τούτο είναι τοιαύτη, ώστε εξ αυτής να επαπειλούνται όχι μόνον τα ιερώτερα μας, αλλά να διακινδυνεύεται αυτή η ύπαρξις του ελληνικού πληθυσμού της Κύπρου και η εθνική συνείδησις αυτού, ο οποίος επέζησε εις περιπετείας πλέον των 3 χιλιάδων ετών.

Η πολιτική αύτη της Κυβερνήσεως καθίσταται ακόμη πεισσότερον επικίνδυνος, διότι η Κυβέρνησις συνδυάζει τα μέτρα τα οποία λαμβάνει με την προπαγάνδισιν ιδιαιτέρου δήθεν ενδιαφέροντος διά την Παιδείαν του τόπου, την οποίαν φέρεται ότι ανέπτυξεν εις έκτασιν και διά την οποίαν εισήγαγε μεθόδους και συστήματα εξ Αγγλίας, ώστε εις την αδαή τον αδαή των εν Κύπρω συνθηκών να είναι εύκολον να προβληθή προς υπεράσπισιν της κυβερνητικής πολιτικής ειλικρινές δήθεν, ενδιαφέρον υπέρ της Παιδείας τεκμηριούμενον διά της αυξήσεως των διδασκάλων και δια της καλύτερευσεως της οικονομικής θέσεως αυτών.

Η κατά τοιούτον τρόπον βελτίωσις των συνθηκών της Παιδείας αποτελεί στοιχειδεστάτην υποχρέωσιν πάσης κυβερνήσεως και στοιχείον εις το ενεργητικόν της εν Κύπρω ξένης κυβερνήσεως, ότι η επέκτασις της Παιδείας αποτελεί φυσικήν εξέλιξιν και θα ηδύνατο να επέλθη και άνευ της κυβερνητικής πολιτικής αποδεικνύεται εκτός των άλλων και από την επέκτασιν της μέσης Παιδείας εις αυτήν, η οποία οφείλεται εις την έμφυτον προδιάθεσιν ή ανάγκην του ελληνικού πληθυσμού της νήσου προς την Παιδεία, και εις την αυτοθυσίαν αυτού αναλαμβάνοντος πάντα σχεδόν τα βάρη της μέσης Παιδείας, δι' εκουσίων εισφορών. Επί πλέον οφείλεται αύτη εις την ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν και το ενδιαφέρον των σκοπιμοτήτων της νήσου, άνευ κυβερνητικού ενδιαφέροντος από της αγγλικής κατοχής μέχρι σήμερα, ο αριθμός των φοιτώντων εις ελληνικά σχολεία μέσης Παιδείας έγινεν εικοσαπλάσιος και όλα αυτά τα βάρη βαστάζει εκουσίως ο πληθυσμός ενώ αντιστρόφως η κυβέρνησις έχουσα εις χείρας της ψηφισθέντα προ εικοσαετίας νόμον περί υποχρεωτικής εκπαιδεύσεως όχι μόνον δεν ηθέλησεν αλλά αποδείχθη και ανίκανος να τον εφαρμόση.

Ανέφερα ταύτα εισαγωγικώς διά να δείξω οφθαλμοφανώς ότι η επέκτασις της Παιδείας εν Κύπρω οφείλεται αποκλειστικώς και μόνον εις τον πληθυσμόν, την αυτοθυσίαν του και την έμφυτον αγάπην προς την Παιδείαν και το ενδιαφέρον του, δεν αποτελεί δε τούτο τίποτε εις πίστιν της κυβερνώσης δυνάμεως, από την Κυβέρνησιν συνεπώς ούτε ωφελήθη ούτε και πρόκειται ποτέ η Παιδεία να ωφεληθή.

Αλλ' εκείνο, το οποίον κατ' εξοχή καθιστά το ζήτημα της Παιδείας το σημαντικώτερον πρόβλημα της Κύπρου σήμερα είναι η θέσις αυτής μέσα εις τον εθνικόν αγώνα. Η Κυβέρνησις υπό το πρόσχημα της βελτιώσεως της θέσεως των διδασκάλων και ρυθμίσεως της Παιδείας υπό μιάς αρχής εστέρησε πρώτον τον τόπον παντός παιδευτικού προνομίου, κατήρτισεν ίδιον πρόγραμμα των σχολείων εξυπηρετούν τας ιδίας σκέψεις και βλέψεις, απηγόρευσε παν το ελληνικόν

εις τα δημοτικά σχολεία, τους εθνικούς ήρωας, τον εθνικόν ύμνον και την εθνικήν ιστορίαν και ζητεί να δημιουργήση κοσμοπολίτας, Η ελληνική ιστορία κατά τα ισχύοντα προγράμματα διδάσκεται ως ιστορία οίωνδηποτε ξένων λαών και ουχί ως εθνική ιστορία, η Κύπρος εξετάζεται ως ιδία χώρα και όχι ως τμήμα της Ελλάδος και προβάλλεται εις τους νεαρούς μαθητάς η ιδέα του αποικισμού ως φυσική κατεύθυνσις και ιδεώδης, εφ' όσον εξυπηρετούνται δι' αυτού δήθεν τα οικονομικά συμφέροντα. Ούτω ο άνθρωπος βυθίζεται εις τον βόρβορον εις τον οποίον βυθίζεται το κτήνος.

Επιπροσθέτως η αγγλική γλώσσα εισάγεται συστηματικώς ως δευτέρα γλώσσα των δημοτικών σχολείων διά να καταστή συν τω χρόνω ισότιμος προς την ελληνικήν και ίσως να την υποσκελίση. Το ζήτημα εισηγήθη προ δεκάδων ετών ο πρώην Μ. Αρμοστής Βίδδωλφ και έκτοτε εφαρμόζεται μαθοδικώς και συστηματικώς, ώστε να καθίσταται η επερχομένη μεταβολή ανεπαίσθητος. Προσφάτως ένας Άγγλος λόρδος εισηγήθη τη συστηματικήν διενέργειαν παιδομαζώματος εις την Κύπρον διά της Παιδείας, ώστε ο Έλλην Κύπριος να χάση τον εθνισμόν και την γλώσσαν του και αποκτήση αγγλικήν εθνικήν συνείδησιν και γλώσσαν.

Διά να επιτευχθή δε ασφαλέστερον το σχέδιον τούτο, ανελήφθη υπό της Κυβερνήσεως η μόρφωσις δημοδιδασκάλων, κατήργησαν τα ελληνικά διδασκαλία και τα ιδρυθέντα κυβερνητικά ωργανώθησαν κατά τρόπον εξυπηρετούντα τοιούτους αφελληνιστικούς σκοπούς. Οι μέλλοντες διδάσκαλοι προέρχονται παρ' οίωνδηποτε σχολείων και ουχί από γυμνάσια, όπως πριν, διδάσκονται πάντα τα μαθήματα εις την αγγλικήν. Εκπαιδεύονται εις αγγλικά παιδαγωγικά συστήματα και εμποτίζονται με την ιδέαν της αγγλικής αυτοκρατορίας. Ούτω ελπίζει η κυβέρνησις ότι οι διδάσκαλοι εις το μέλλον θα είναι όργανά της, αν δεν το επιτύχη εις τον βαθμόν που θέλει, αυτό θα οφείλεται εις την αντίδρασιν του πληθυσμού και εις τον πατριωτισμόν των νέων εκείνων, οι οποίοι παρὰ

τας δυσμενεστάτας δι' αυτούς και το έργον των συνθήκας, βαστάσουν, έχοντες εθνικήν συνείδησιν, το βάρος της διατηρήσεως της ελληνικότητος του τόπου εις τα σχολεία που διδάσκουν. Διότι αν η κυβέρνησις δεν επιτυχάνη εις τα σχέδια της πάντοτε, αυτό δεν προέρχεται από τας καλὰς της διαθέσεις, αλλά από τον πατριωτισμόν των κατοίκων μορφωμένων και αμορφώτων, υπευθύνων και ανευθύνων, οι οποίοι δεν κατωρθώθη να γίνουν τυφλά όργανα της κυβερνώσης δυνάμεως εις τας πολιτικές επιδιώξεις και σκοπούς της.

Η αυτή πολιτική ηκολουθήθη υπό της κυβερνήσεως και εις τη μέσην Παιδείαν. Βαθμιαίως επεδιώχθη η υποδούλωσις και η εθνική εξόντωσις. Εστερήθησαν τα σχολεία πάσης κυβερνητικής επιχορηγήσεως, η οποία εδίδετο προηγουμένως δυνάμει νόμου και ωρίσθη ότι διά να δοθή αύτη, θα πρέπει τα σχολεία να υποτάξουν το πρόγραμμα των εις τα κυβερνητικά κελεύσματα. Εισπράττονται παρά του ελληνικού πληθυσμού τα χρήματα και διατίθενται εις την ελληνικήν Παιδείαν, αλλ' εις την λειτουργίαν αγγλικής σχολής. Δαπανώνται δι' αυτήν δεκάδες χιλιάδων λιρών ετησίως και τούτο λέγεται ανάπτυξις Παιδείας του τόπου, ενώ τα ελληνικά σχολεία υποχρεούνται να πληρώνουν και κτηματικόν φόρον διά τα σχολικά κτίρια, το μόνον που δεν εζητήθη ακόμη είναι φόρος εισοδήματος. Ετσι υπεχρεώθησαν πολλά σχολεία διά να αποκτήσωσι, κυβερνητικήν επιχορήγησιν να εισαγάγουν αγγλικήν ως το κύριον μάθημα με περισσοτέρας ώρας διδασκαλίας και από τα ελληνικά και εκινδύνευσαν να μεταβληθούν εις επαγγελματικά σχολεία. Επί πλέον πολλά άλλα πειστικά μέτρα θρυλούνται ότι θα τεθούν προσεχώς εις εφαρμογήν.

Παραλλήλως εισήχθη το πιστοποιητικόν Κύπρου, το οποίον αποτελεί τη χειροπέδην της ελληνικής μέσης Παιδείας, Οι μαθηταί των σχολείων μας πρέπει να υφίστανται κυβερνητικές εξετάσεις εις πάντα τα μαθήματα και όχι μόνον εις τα αγγλικά, όπως

προηγουμένως, διά να θεωρούνται ότι έχουν κάποια προσόντα, όταν θα ζητήσουν κάποιοι θέσιν ή όταν θα θελήσουν να σπουδάσουν εις άλλας εκτός των ελληνικών ανωτέρας σχολάς. Και διά τας τελευταίας έλαβε μέτρα πως να ανακοπή το προς αυτάς ρεύμα και στροφή αντιοθέτως προς την Αγγλίαν.

Ούτω διά πάντων των εκπαιδευτικών μέτρων της η Κυβέρνησις αποβλέπει εις ένα και μόνον σκοπόν, πως να καταπνίξη το εθνικόν φρόνημα των νέων, να μετατρέψη τούτο προς άλλας κατευθύνσεις μη ελληνικάς, να διημιουργήση ανθρώπους αν το επιτύχη, χωρίς εθνικήν συνείδησιν και μεταβάλη βαθμιαίως τον όλον ελληνικόν χαρακτήρα, τον οποίον δεν κατώρθωσαν να μεταβάλουν οι αιώνες παρ' όλας τας ιστορικάς περιπετείας της νήσου.

Επί πλέον ουδέν ενδιαφέρον η κυβέρνησις δεικνύει διά την λοιπήν εκπαίδευσιν του λαού, η οποία θα καταστήση ικανόν μέγα μέρος αυτού να ζήση. Ούτε τεχνικά, ούτε επαγγελματικά σχολεία υπάρχουν δυνάμενα να ικανοποιήσουν τας πολλαπλάς ανάγκας του λαού. Τινά εξ αυτών ιδρυθέντα διατελούσιν εις υποτυπώθη κατάστασιν, διότι δεν δύναται να θεωρηθή τεχνική εκπαίδευσις η παρεχομένη από τινων ετών εις εν εκπαιδευτικόν τεχνικόν κέντρον. Η επαγγελματική εκπαίδευσις περιορίζεται εις εμπορικήν και των ξένων γλωσσών και αυτή κυρίως ευρίσκεται εις τα χέρια ιδιωτών, γεωργική εκπαίδευσις διά την μεγαλυτέραν μάζαν του λαού είναι σχεδόν ανύπαρκτος. Αυτά όλα δεικνύουν, πόσην αδιαφορίαν δεικνύει η Κυβέρνησις η οποία μόνον ενδιαφέρεται πως διά της εκπαιδευτικής της πολιτικής να απομβλύνη το εθνικόν φρόνημα του λαού, και ει δυνατόν να τον αφελληνίση, ουχί δε να τον βοηθήση να αντιμετωπίση τα ποικίλα βιοτικά προβλήματα. Διά τούτο χρειάζεται πρωτίστως ισχυρά αντίδρασις κατά των τοιούτων εκπαιδευτικών μέτρων της κυβερνήσεως.

Η λύσις του ζωτικωτέρου τούτου προβλήματος που είναι συνδεδεμένον με αυτόν τον εθνισμόν μας, ευρίσκεται μόνον εις την ένωσιν της Κύπρου με την

Ελλάδα, όπου όλα τα ζητήματα αντιμετωπίζονται με τη στοργή της μητρός προς τα παιδιά της. Και δεν ζητούμεν αυτήν διά να επιτύχωμε μόνον κάτι το καλύτερον από ότι έχομεν εκπαιδευτικώς, αλλά και διά να αποτρέψωμεν τους μεγίστους κινδύνους, οι οποίοι μας απειλούν. Διότι κανένα ζήτημα από όσα συζητούμεν δεν έχει από εθνικής απόψεως την σημασίαν που έχει το εκπαιδευτικόν διά την ζωήν και διά την ύπαρξιν μας ως ανθρώπων με εθνικήν συνείδησιν, οποίαν έχει κάθε λαός".